

ZASADY PRZEDMIOTOWEGO OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. PO ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia.
2. Wymagania edukacyjne uwzględniają zapisy z podstawy programowej kształcenia ogólnego dotyczące kształcenia w gimnazjum. Zasady PO są zgodne z zasadami WO.
3. Stosuje się dwa poziomy wymagań: podstawowy i ponadpodstawowy.
4. Obowiązuje sześciostopniowa skala ocen.
5. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności wykraczają poza obowiązujące wymagania w zakresie kształcenia kulturowo-literackiego oraz językowego. Ponadto na ocenę celującą uczeń powinien spełniać przynajmniej jeden z niżej wymienionych warunków:
  - brać udział i osiągać sukcesy w konkursach szkolnych, międzyszkolnych,
  - podejmować działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (inscenizacje, akademie, praca w szkolnej gazecie),
  - rozwijać twórczo i samodzielnie swoje zainteresowania.
6. Prace klasowe, testy i sprawdziany co najmniej godzinne są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, krótkie sprawdziany - z wyprzedzeniem 2-3 dniowym; kartkówki dotyczące ostatniego zagadnienia(z trzech ostatnich lekcji) nie muszą być zapowiadane.
7. Prace klasowe są obowiązkowe.
8. Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie pisał pracy klasowej, powinien to uczynić w terminie tygodniowym od powrotu do szkoły. W przypadkach szczególnych (np. długa nieobecność) termin może być dłuższy- warunki należy uzgodnić z nauczycielem.
9. Jeżeli uczeń nie zaliczy w wyznaczonym terminie zadania klasowego (waga 3) lub sprawdzianu z treści lektury, w miejsce „n” zostaje wpisana ocena niedostateczna.
10. Uczeń ma prawo jeden raz do poprawy oceny niedostatecznej i dopuszczającej z danej pracy klasowej, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, nie później niż dwa tygodnie po otrzymaniu oceny.
11. Ocenę pozytywną (dopuszczającą) na półroczu i koniec roku uczeń otrzymuje wówczas, gdy:
  - ma zaliczone na minimum ocenę dopuszczającą wszystkie sprawdziany z treści lektur oraz sprawdziany przekrojowe z lektur,
  - ma zaliczone na ocenę minimum dopuszczającą przynajmniej połowę pozostałych zadań klasowych (waga 3), w tym wypracowań.
12. Pisemne prace domowe uczniowie wykonują na kartkach formatu A4, opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz tematem pracy lub w zeszytach przedmiotowych (zgodnie z poleceniem nauczyciela).
13. Prace klasowe oraz inne sprawdziany pisemne są gromadzone przez nauczyciela. Ma do nich wgląd uczeń i jego rodzice.
14. Pracą domową jest nie tylko praca pisemna, ale również przeczytanie tekstu kultury.
15. Dwa razy w półroczu uczeń może zgłosić brak przygotowania do lekcji bez żadnych sankcji (nieprzygotowanie rozumiane jest jako: brak pracy domowej, nienauczenie się materiału z

trzech ostatnich lekcji).

16. Uczeń, który wrócił do szkoły po dłuższej nieobecności (minimum tydzień), zgłasza ten fakt nauczycielowi i zobowiązany jest do szybkiego uzupełnienia zaległości. W takim przypadku nie musi jednak wykorzystywać jednego z dwóch nieprzygotowań, o których mowa w pkt.12.

17. Uczeń nie może zgłaszać nieprzygotowania w dniu zapowiedzianego sprawdzianu i zapowiedzianego odpytywania lub recytacji.

18. Uczeń starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy (minimum 60 kartek, w linie, obowiązują marginesy), zeszyt ćwiczeń, na lekcji posiada podręcznik.

19. Z zadań klasowych, testów, sprawdzianów trwających godzinę lub dłużej uczeń musi zdobyć przynajmniej 40% punktów, aby otrzymać ocenę dopuszczającą.

Szczegółowe kryteria prac polegających na przekładzie intersemiotycznym (np. inscenizacja, nagranie, drama, konkretyzacja plastyczna) będą podawane uczniom przed podjęciem zadania indywidualnego lub grupowego.

Do kryteriów głównych zalicza się: pomysłowość, wkład pracy, estetykę.

Kryteria oceniania dyktand

Ocena celująca - praca bezbłędna pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym

Ocena bardzo dobra - 1 błąd ortograficzny pierwszego stopnia

Ocena dobra - 2 błędy ortograficzne pierwszego stopnia

Ocena dostateczna - 3 błędy ortograficzne pierwszego stopnia

Ocena dopuszczająca - 4 błędy ortograficzne pierwszego stopnia

Ocena niedostateczna - 5 błędów ortograficznych pierwszego stopnia

Błąd ortograficzny pierwszego stopnia dotyczy pisowni rz, ż, ó, u, h, ch, partykuły "nie" oraz pisowni wielką literą.

Inne błędy to błędy ortograficzne drugiego stopnia.

Trzy błędy ortograficzne drugiego stopnia lub trzy błędy interpunkcyjne liczone są jak jeden błąd ortograficzny pierwszego stopnia.

WAŻNOŚĆ OCEN Z JĘZYKA POLSKIEGO

3 – bardzo ważne	2 – ważne	1 – normalne/neutralne
- lektury, - całogodzinne sprawdziany, - wypracowanie klasowe pisane na lekcji, bez pomocy naukowych.	- wypracowanie klasowe pisane na lekcji z pomocami naukowymi, - wypracowanie pisane w domu, - kartkówki (krótkie sprawdziany), - dyktanda, - konkurs pozaszkolny, - sprawdzian czytania ze zrozumieniem, - okresowe kontrole zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń.	- aktywność na lekcji - odpowiedź ustna, - recytacja, - wypowiedź ustna, prezentacja, - konkurs szkolny, - zadanie domowe, - niektóre kartkówki.

Język polski

Wymagania na stopnie szkolne

Klasa I

Umiejętności ucznia w zakresie słuchania, mówienia, pisania, czytania i odbioru tekstów kultury oraz rozpoznawania i analizy zjawisk językowych.

SŁUCHANIE

Uczeń:

1. Koncentruje uwagę podczas słuchania cudzej wypowiedzi.
2. Rozpoznaje intencję mówiącego na podstawie barwy, siły głosu i intonacji.
3. Dostrzega niezrozumiałe wyrazy, wyrażenia i zwroty oraz stara się je wyjaśnić.
4. Wyróżnia najważniejsze informacje.
5. Określa tematykę usłyszanego tekstu i rozpoznaje jego funkcję.

Słuchanie jest umiejętnością trudną do sprawdzania kryterialnego. Uczeń potwierdza ją przez wypowiedzi ustne i pisemne.

MÓWIENIE

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Wypowiada się logicznie, płynnie, poprawnie i dba o estetykę wypowiedzi.
2. Podejmuje polemikę.
3. Mówi z przejrzystą intencją do rzeczywistych i wyobrażonych odbiorców w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych (3-4 minuty).
1. Wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa.
2. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.

3. Potrafi zaplanować własną wypowiedź ustną i dokonać prezentacji.
4. Tworzy wypowiedzi ustne takie jak relacje i sprawozdanie z lektury.

Dobry

Umiejętności takie jak na ocenę bardzo dobrą, opanowane w stopniu dobrym.
ad. 3. (2-3 minuty).

Dostateczny

1. Wypowiada się w miarę logicznie i dba o estetykę wypowiedzi.
2. Skutecznie komunikuje się w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.
3. Wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy (dopuszczalne są potknięcia).
4. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
5. Uczestniczy w planowaniu wypowiedzi i prezentacji (2 minuty).

Dopuszczający

1. Wypowiada się na temat (1- 1,5 minuty).
2. Komunikuje się w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.
3. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
4. Wygłasza z pamięci krótkie wiersze i fragmenty prozy (dopuszczalne są potknięcia).

PISANIE

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Dbą o estetykę tekstu, pisze starannie.
2. Przestrzega norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.
3. Zna formy przewidziane programem (opis, opowiadanie, charakterystyka, sprawozdanie, streszczenie, rozprawka, proste formy użytkowe: list, kartka pocztowa, życzenia, zaproszenie, telegram, ogłoszenie) i redaguje je zgodnie z cechami danej formy.

1. Stosuje samodzielnie odpowiednie techniki notowania (schematy, tabele, skróty, własne znaki).
1. Przygotowuje się pisemnie do wypowiedzi ustnej (plan wypowiedzi, szkic).
2. W tworzeniu tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, zna i stosuje związki frazeologiczne.
3. Redaguje wypowiedź w stylu odpowiednim do sytuacji komunikacyjnej (sprawozdawca, komentator, opiniotwórca).
4. Odróżnia specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego.

Dobry

Umiejętności jak na ocenę bardzo dobrą, opanowane w stopniu dobrym.

Dostateczny

1. Pisze czytelnie, dba o estetykę tekstu.
2. Popelnia nieliczne błędy językowe, ortograficzne, stylistyczne.
3. Stara się zredagować następujące formy wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystykę, rozprawkę, list, kartkę pocztową, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie.
4. Stosuje odpowiednie techniki notowania wg wskazań nauczyciela.
5. Przygotowuje się pisemnie do wypowiedzi ustnej (plan).
6. Tworzy tekst spójny pod względem treści.

Dopuszczający

1. Stara się pisać czytelnie i dba o estetykę tekstu.
2. Mimo licznych błędów tekst jest zrozumiały.
3. Podejmuje próby redagowania następujących form wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystyka, list, kartka pocztowa, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie.
4. Podejmuje próby argumentowania.
5. Redaguje prostą notatkę przy pomocy nauczyciela.

CZYTANIE I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Zna bardzo dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur podstawowych.
2. Wykorzystuje informacje z różnych źródeł.
3. Porównuje różne formy przekazu treści.
4. Odnajduje w tekście fragment potrzebny do argumentacji i umie się nim posłużyć.
5. Rozróżnia rodzaje literackie i poznane gatunki.
6. Określa funkcję tekstu.
7. Samodzielnie wyciąga wnioski z przeczytanego tekstu.
8. Dostrzega kompozycyjną i stylistyczną specyfikę różnych tekstów.
9. Rozumie i stosuje poznane pojęcia z zakresu teorii literatury.
10. Zna podstawowe informacje z biografów pisarzy tworzących:
  - a) przed XIX w. – J. Kochanowski, W. Szekspir
  - b) w XIX w.-A. Mickiewicz, J. Słowacki, H. Sienkiewicz
  - c) współcześnie- W. Szymborska, Cz. Miłosz.

Dobry

Umiejętności takie jak na ocenę bardzo dobrą opanowane w stopniu dobrym.

Dostateczny

1. Przeczytał większość lektur z listy lektur obowiązkowych.
2. Wykorzystuje informacje z kilku wskazanych źródeł.
3. Odróżnia teksty fabularne od informacyjnych.
4. Znajduje informacje w czytany tekście.
5. Rozpoznaje podstawowe cechy rodzajowe oraz kompozycję utworu; wskazuje elementy świata przedstawionego.
6. Próbuje wyciągnąć wnioski z przeczytanego tekstu.
7. Przekazuje własnymi słowami najważniejsze informacje z przeczytanego tekstu.

Dopuszczający

1. Czyta ze zrozumieniem proste teksty.
2. Zapoznał się z częścią lektur z listy obowiązkowej.
3. Wyszukuje konkretną informację we wskazanym fragmencie.
4. Rozumie pojecie fikcji literackiej.

ROZPOZNAWANIE I ANALIZA ZJAWISK JEZYKOWYCH

Uczeń:

1. Poprawnie wymawia i zapisuje głoski oznaczone literami ą, ę(w zależności od sąsiedztwa innych głosek i na końcu wyrazu).
2. Poprawnie wymawia i zapisuje grupy spółgłoskowe.
3. Zna i stosuje zasady akcentowania.
4. Rozróżnia i buduje różne typy wypowiedzeń:
  - wypowiedzenie złożone(dwa i więcej zdań składowych);
  - zdania złożone współrzędnie(łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe);
  - zdania złożone podrzędnie.
5. Przeprowadza analizę składniową zdania pojedynczego.
6. Rozpoznaje i nazywa różne typy podmiotów i orzeczeń oraz określa z grupy podmiotu i orzeczenia.
7. Rozpoznaje w tekście i nazywa części mowy, określa ich formy gramatyczne i funkcje składniowe, ze szczególnym uwzględnieniem form osobowych i nieosobowych czasownika, w tym imiesłówów.
8. Zna i stosuje zasady ortograficzne.

Każdy uczeń próbuje rozwiązać wszystkie problemy i zadania.

Kryteria ustalane są przy poszczególnych sprawdzianach.

Klasa II

Umiejętności ucznia z zakresu : słuchania, mówienia, pisania, czytania i odbioru tekstów kultury oraz rozpoznawania i analizy zjawisk językowych.

SŁUCHANIE

Uczeń:

1. Koncentruje uwagę podczas słuchania cudzej wypowiedzi.
2. Rozpoznaje intencję mówiącego na podstawie barwy, siły głosu i intonacji.
3. Dostrzega niezrozumiałe wyrazy, wyrażenia i zwroty oraz stara się je wyjaśnić.
4. Wykorzystuje usłyszane informacje na lekcjach i w życiu.
5. Potrafi określić tematykę usłyszanego tekstu, rozpoznaje jego funkcję.
6. Potwierdza słuchanie notatką i zajęciem stanowiska w rozmowie.
7. Zna i stosuje werbalne i niewerbalne środki podtrzymujące rozmowę.

Słuchanie jest umiejętnością trudną do sprawdzania kryterialnego. Uczeń potwierdza ją przez wypowiedzi ustne i pisemne.

MÓWIENIE

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Wypowiada się logicznie, płynnie, poprawnie i dba o estetykę wypowiedzi.
2. Podejmuje polemikę.
3. Mówi z przejrzystą intencją do rzeczywistych i wyobrażonych odbiorców w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych (3-4 minuty).
1. Wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa.
2. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
3. Potrafi zaplanować własną wypowiedź ustną i dokonać prezentacji.
4. W rozmowie daje dowody logicznego toku myślowego (rozumowania, wnioskowania, uogólniania).
5. Zadaje pytania, udziela odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi,

formułuje pytania szczegółowe, ogólne i problemowe adekwatne do potrzeby.

6. Tworzy wypowiedzi ustne takie jak relacja, przemówienie.
7. Nawiązuje do wypowiedzi rozmówcy.
8. Relacjonuje czyjeś stanowisko.
9. Potrafi wystąpić w roli negocjatora.

Dobry

Umiejętności takie jak na ocenę bardzo dobrą, opanowane w stopniu dobrym.

ad. 3. (2-3 minuty).

Dostateczny

1. Wypowiada się w miarę logicznie i dba o estetykę wypowiedzi.
2. Skutecznie komunikuje się w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.
3. Uczestniczy w dialogu.
4. Wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy (dopuszczalne są potknięcia).
5. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
6. Uczestniczy w planowaniu wypowiedzi i prezentacji (2 minuty).
7. Próbuje w rozmowie dawać dowody logicznego toku myślowego.
8. Próbuje zadawać pytania i udzielać odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi.
9. Próbuje tworzyć wypowiedzi ustne(relację i przemówienie).

Dopuszczający

1. Wypowiada się na temat (1- 1,5 minuty).
2. Komunikuje się w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.
3. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
4. Wygłasza z pamięci krótkie wiersze i fragmenty prozy (dopuszczalne są potknięcia).
5. Stara się tworzyć relację i przemówienie.

PISANIE

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Dbą o estetykę tekstu, pisze starannie.
2. Przestrzega norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.
3. Zna wszystkie formy przewidziane programem (opis, opowiadanie, charakterystyka, sprawozdanie, streszczenie, pamiętnik, dziennik, rozprawka, artykuł prasowy, recenzja, wywiad, proste formy użytkowe: list, kartka pocztowa, życzenia, zaproszenie, telegram, ogłoszenie, zawiadomienie, dedykacja) i redaguje je zgodnie z cechami danej formy.
4. Stosuje samodzielnie odpowiednie techniki notowania (schematy, tabele, skróty, własne znaki).
5. Przygotowuje się pisemnie do wypowiedzi ustnej (plan wypowiedzi, szkic).
6. W tworzeniu tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, zna i stosuje związki frazeologiczne.
7. Redaguje wypowiedź w stylu odpowiednim do sytuacji komunikacyjnej (sprawozdawca, komentator, opiniotwórca).
8. Odróżnia specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego.

Dobry

Umiejętności jak na ocenę bardzo dobrą, opanowane w stopniu dobrym.

Dostateczny

1. Pisze czytelnie, dba o estetykę tekstu.
2. Popelnia nieliczne błędy językowe, ortograficzne, stylistyczne.
3. Poprawnie redaguje następujące formy wypowiedzi: opis, opowiadanie, dziennik, pamiętnik, wywiad, charakterystykę, list, kartkę pocztową, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, dedykację;
próbuje pisać: streszczenie, rozprawkę, artykuł prasowy, recenzję.
4. Stosuje odpowiednie techniki notowania wg wskazań nauczyciela.
5. Przygotowuje się pisemnie do wypowiedzi ustnej (plan).
6. Tworzy tekst spójny pod względem treści.

Dopuszczający

1. Stara się pisać czytelnie i dba o estetykę tekstu.
2. Mimo licznych błędów tekst jest zrozumiały.
3. Podejmuje próby zredagowania następujących form wypowiedzi: opis, opowiadanie, dziennik, pamiętnik, wywiad, charakterystyka, list, kartka pocztowa, życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, ogłoszenie, dedykacja; próbuje pisać streszczenie, rozprawkę, recenzję.
4. Redaguje prostą notatkę.

CZYTANIE I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Zna bardzo dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur podstawowych.
2. Wykorzystuje informacje z różnych źródeł.
3. Porównuje różne formy przekazu treści.
4. Odnajduje w tekście fragment potrzebny do argumentacji i umie się nim posłużyć.
5. Rozróżnia rodzaje literackie i poznane gatunki.
6. Określa funkcję tekstu.
7. Samodzielnie wyciąga wnioski z przeczytanego tekstu.
8. Dostrzega kompozycyjną i stylistyczną specyfikę różnych tekstów.
9. Rozumie i stosuje poznane pojęcia z zakresu teorii literatury.
10. Zna podstawowe informacje z biografów pisarzy omawianych w klasie II.

Dobry

Umiejętności takie jak na ocenę bardzo dobrą opanowane w stopniu dobrym.

Dostateczny

1. Przeczytał większość lektur z listy lektur obowiązkowych.
2. Wykorzystuje informacje z kilku wskazanych źródeł.
3. Odróżnia teksty fabularne od informacyjnych.
4. Znajduje informacje w czytany tekście.
5. Rozpoznaje podstawowe cechy rodzajowe oraz kompozycję utworu; wskazuje elementy świata przedstawionego.
6. Próbuje wyciągnąć wnioski z przeczytanego tekstu.
7. Przekazuje własnymi słowami najważniejsze informacje z przeczytanego tekstu.

Dopuszczający

1. Czyta ze zrozumieniem proste teksty.
2. Zapoznał się z częścią lektur z listy obowiązkowej.
3. Wyszukuje konkretną informację we wskazanym fragmencie.
4. Rozumie pojęcie fikcji literackiej.

ROZPOZNAWANIE I ANALIZA ZJAWISK JEZYKOWYCH

Uczeń:

1. Wie , jak powstają głoski.
2. Poprawnie wymawia i zapisuje głoski oznaczone literami ą,ę.
3. Poprawnie wymawia i zapisuje grupy spółgłoskowe.
4. Zna i stosuje zasady akcentowania.
5. Rozpoznaje procesy fonetyczne.
6. Dokonuje analizy składniowej zdania pojedynczego.
7. Rozróżnia i buduje różne typy wypowiedzeń(zdanie pojedyncze, imiesłowowy równoważnik zdania, zdania podrzędnie i współrzędnie złożone, zdania złożone wielokrotnie).
8. Dokonuje analizy składniowej zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie.
9. Stosuje mowę zależną i niezależną.
10. Operuje spójnikami i modulantami.
11. Stosuje stronę bierną i formy nieosobowe na –no, -to.
12. Przeprowadza analizę słowotwórczą wybranych grup rzeczowników i przymiotników(rzeczowniki odrzeczownikowe nazywające wykonawców czynności, rzeczowniki złożone, przymiotniki złożone, przymiotniki odrzeczownikowe).
13. Zna i stosuje zasady ortograficzne.
14. Zna i stosuje zasady interpunkcyjne.

Każdy uczeń próbuje rozwiązać wszystkie problemy i zadania.

Kryteria ustalane są przy poszczególnych sprawdzianach.

Klasa III

Umiejętności ucznia w zakresie słuchania, mówienia, pisania, czytania i odbioru tekstów kultury oraz rozpoznawania i analizy zjawisk językowych.

SŁUCHANIE

Uczeń:

1. Koncentruje uwagę podczas słuchania cudzej wypowiedzi.
2. Rozpoznaje intencję mówiącego na podstawie barwy, siły głosu i intonacji.
3. Dostrzega niezrozumiałe wyrazy, wyrażenia i zwroty oraz stara się je wyjaśnić.
4. Wykorzystuje usłyszane informacje na lekcjach i w życiu.
5. Określa tematykę usłyszanego tekstu i rozpoznaje jego funkcję.
6. Potwierdza słuchanie zajęciem stanowiska w rozmowie.
7. Zna i stosuje werbalne i niewerbalne środki językowe.

Słuchanie jest umiejętnością trudną do sprawdzania kryterialnego. Uczeń potwierdza ją przez wypowiedzi ustne i pisemne

MÓWIENIE

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Wypowiada się logicznie, płynnie, poprawnie i dba o estetykę wypowiedzi.
2. Podejmuje polemikę.
3. Mówi z przejrzystą intencją do rzeczywistych i wyobrażonych odbiorców w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych (3-4 minuty).
4. Wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa.
5. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
6. Potrafi zaplanować własną wypowiedź ustną i dokonać prezentacji.
7. W rozmowie daje dowody logicznego toku myślowego (rozumowania, wnioskowania, uogólniania).
8. Zadaje pytania, udziela odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi,

formułuje pytania szczegółowe, ogólne i problemowe adekwatne do potrzeby.

9. Tworzy wypowiedzi ustne, takie jak relację, przemówienie.

10. Nawiązuje do wypowiedzi rozmówcy.

11. Relacjonuje czyjeś stanowisko.

12. Potrafi wystąpić w roli negocjatora.

14. Ustala i określa tematykę książki, wystawy, filmu, spektaklu na podstawie noty wydaw., katalogu, programu kinowego lub teatralnego.

Dobry

Umiejętności takie jak na ocenę bardzo dobrą, opanowane w stopniu dobrym.

ad. 3. (2-3 minuty).

Dostateczny

1. Wypowiada się w miarę logicznie i dba o estetykę wypowiedzi.

2. Skutecznie komunikuje się w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.

3. Uczestniczy w dialogu.

4. Wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy (dopuszczalne są potknięcia).

5. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.

6. Uczestniczy w planowaniu wypowiedzi i prezentacji (2-3 minuty).

7. Próbuje w rozmowie dawać dowody logicznego toku myślowego.

8. Próbuje zadawać pytania i udzielać odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi. Próbuje tworzyć wypowiedzi ustne (relację i przemówienie).

Dopuszczający

1. Wypowiada się na temat (1- 1,5 minuty).

2. Komunikuje się w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.

3. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.

4. Wygłasza z pamięci krótkie wiersze i fragmenty prozy (dopuszczalne są potknięcia).

5. Stara się tworzyć relację i przemówienie.

PISANIE

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Dbą o estetykę tekstu, pisze starannie.
2. Przestrzega norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.
3. Zna wszystkie formy przewidziane programem (opis, opowiadanie, charakterystyka, pamiętnik, sprawozdanie, streszczenie, rozprawka, artykuł prasowy, recenzja, reportaż, wywiad, referat, esej szkolny, list motywacyjny, otwarty, intencyjny; proste formy użytkowe: list, kartka pocztowa, życzenia, dedykacja, zaproszenie, telegram, ogłoszenie, zawiadomienie, podanie, życiorys, CV) i redaguje je zgodnie z cechami danej formy.
4. Stosuje samodzielnie odpowiednie techniki notowania (schematy, tabele, skróty, własne znaki).
5. Przygotowuje się pisemnie do wypowiedzi ustnej (plan wypowiedzi, szkic).
6. W tworzeniu tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, zna i stosuje związki frazeologiczne, doskonali indywidualny styl wypowiedzi pisemnej.
7. Redaguje wypowiedź w stylu odpowiednim do sytuacji komunikacyjnej (sprawozdawca, komentator, opiniotwórca).
8. Odróżnia specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego.
9. Dokonuje stylizacji i parafrazy tekstu.

Dobry

Umiejętności jak na ocenę bardzo dobrą, opanowane w stopniu dobrym.

Dostateczny

1. Pisze czytelnie, starannie, dba o estetykę tekstu.
2. Popelnia nieliczne błędy językowe, ortograficzne, stylistyczne.
3. Poprawnie redaguje następujące formy wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystykę, streszczenie, rozprawkę, reportaż, list motywacyjny, list, kartkę pocztową, życzenia, dedykację, zaproszenie, telegram, ogłoszenie, zawiadomienie, podanie, życiorys, CV.
4. Próbuje pisać referat, wywiad, esej szkolny.
5. Stosuje odpowiednie techniki notowania wg wskazań nauczyciela.
6. Przygotowuje się pisemnie do wypowiedzi ustnej (plan).
7. Tworzy tekst spójny pod względem treści.
8. Wykorzystuje wiedzę o języku redagując własną wypowiedź.

Dopuszczający

1. Stara się pisać czytelnie i dba o estetykę tekstu.
2. Mimo licznych błędów tekst jest zrozumiały.
3. Podejmuje próby redagowania następujących form wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystyka, list, kartka pocztowa, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, podanie, życiorys.
- 4 .Próbuje pisać: streszczenie, rozprawkę, reportaż, recenzję, list motywacyjny.
5. Podejmuje próby argumentowania.
6. Redaguje prostą notatkę.

CZYTANIE I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Zna bardzo dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur podstawowych.
2. Wykorzystuje informacje z różnych źródeł.
3. Porównuje różne formy przekazu treści.
4. Odnajduje w tekście fragment potrzebny do argumentacji i umie się nim posłużyć.
5. Rozróżnia rodzaje literackie i poznane gatunki.
6. Określa funkcję tekstu.
7. Samodzielnie wyciąga wnioski z przeczytanego tekstu.
8. Dostrzega kompozycyjną i stylistyczną specyfikę różnych tekstów.
9. Rozumie i stosuje poznane pojęcia z zakresu teorii literatury.
10. Zna podstawowe informacje z biografów pisarzy omawianych w klasie III.
11. Odróżnia fakty od opinii.

Dobry

Umiejętności takie jak na ocenę bardzo dobrą opanowane w stopniu dobrym.

Dostateczny

1. Przeczytał większość lektur z listy lektur obowiązkowych.
2. Wykorzystuje informacje z kilku wskazanych źródeł.
3. Odróżnia teksty fabularne od informacyjnych.
4. Znajduje informacje w czytany tekście.

5. Rozpoznaje podstawowe cechy rodzajowe oraz kompozycję utworu; wskazuje elementy świata przedstawionego.
6. Próbuje wyciągnąć wnioski z przeczytanego tekstu.
7. Przekazuje własnymi słowami najważniejsze informacje z przeczytanego tekstu.
8. Odróżnia fakty od opinii.

Dopuszczający

1. Czyta ze zrozumieniem proste teksty.
2. Zapoznał się z częścią lektur z listy obowiązkowej.
3. Wyszukuje konkretną informację we wskazanym fragmencie.
4. Rozumie pojęcie fikcji literackiej.
5. Odróżnia fakty od opinii.

ROZPOZNAWANIE I ANALIZA ZJAWISK JEZYKOWYCH

Uczeń:

1. Rozpoznaje upodobnienia fonetyczne(gł. pod względem dźwięczności) i dostrzega ich znaczenie dla poprawnej wymowy i pisowni.
2. Rozpoznaje w tekście i nazywa części mowy, określa ich formy gramatyczne i funkcje składniowe, ze szczególnym uwzględnieniem form osobowych i nieosobowych czasownika, w tym imiesłówów.
3. Rozróżnia i buduje różne typy wypowiedzeń(zdanie pojedyncze, imiesłowowy równoważnik zdania, zdania współrzędnie i podrzędnie złożone, zdania złożone wielokrotnie).Dokonuje dwukierunkowych przekształceń wypowiedzeń: zdanie – równoważnik, zdanie pojedyncze- złożone, konstrukcje czynne - bierne.
4. Potrafi dokonać analizy składniowej w/w wypowiedzeń.
5. Stosuje mowę zależną i niezależną.
6. Operuje spójnikami i modulantami.
7. Przeprowadza analizę słowotwórczą wybranych grup rzeczowników i przymiotników, tworzy wyrazy wg poznanych wzorców słowotwórczych.
8. Rozwija i koduje skróty i skrótowce w kontekście i w oderwaniu od kontekstu, z uwzględnieniem zasad ortografii w zapisie.
9. Zna i stosuje zasady ortograficzne.
10. Zna i stosuje zasady interpunkcyjne.
11. Zna podstawowe pojęcia dotyczące stylizacji archaicznej.
12. Odróżnia język ogólnopolski od dialektu, gwary, żargonu.
13. Rozpoznaje cechy dialektu, gwary, żargonu.

Każdy uczeń próbuje rozwiązać wszystkie problemy i zadania.

Kryteria ustalane są przy poszczególnych sprawdzianach.